

STAV PRAVIDLA N+3 / N+2

LEDEN 2012

Ministerstvo pro místní rozvoj
Odbor řízení a koordinace NSRR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

Vydáno MMR-NOK 23. února 2012

STAV PRAVIDLA N+3 / N+2

Pravidlo n+3 / n+2 je považováno za **administrativní nástroj k zajištění plynulosti čerpání finančních prostředků** ze SF / FS. Podle tohoto pravidla musí být alokace podpory pro n-tý rok vyčerpána v následujících třech / dvou kalendářních letech. Pro alokace roku 2008, 2009 a 2010 platí pravidlo n+3. Na alokace roku 2011 a 2012 se vztahuje pravidlo n+2. Část rozpočtových závazků dosud otevřená k 31. prosinci 2015, tj. alokace roku 2013, se automaticky zruší, pokud k ní Evropská komise neobdrží přijatelnou žádost o platbu do 31. března 2017 (odst. 3 čl. 93 Obecného nařízení). Prostředky, které nejsou z příslušné alokace vyčerpány do konce daného roku, podléhají tzv. **automatickému zrušení závazku**. Znamená to, že alokace podpory na daný rok je snížena o nevyčerpané finanční prostředky a tyto jsou navráceny zpět do rozpočtu EU.

Na konci roku 2011 byly řídicí orgány prvně konfrontovány s plněním pravidla n+3, konkrétně pro alokaci roku 2008 navýšenou o 1/6 alokace 2007 v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 539/2010 (blíže viz níže). Dle tohoto pravidla musely být na **konci roku 2011 certifikovány výdaje a odeslány žádosti o platbu Evropské komisi ve výši přibližně 15 %¹ celkové alokace OP** na celé programové období 2007–2013. **Všechny operační programy realizované v rámci NSRR (tj. 18 operačních programů) toto pravidlo na konci roku 2011. Na žádný operační program nebylo aplikováno automatické zrušení závazku. Jednotlivé OP se pouze lišily ve způsobu naplnění tohoto limitu čerpání v závislosti na stavu realizace ke konci roku 2011** (blíže viz Měsíční monitorovací zpráva za měsíc prosinec 2011).

Na konci roku 2012 budou řídicí orgány vykazovat stav čerpání jednotlivých OP vůči dalšímu pravidlu, konkrétně pravidlu n+3 pro alokaci 2009 navýšenou o 1/6 alokace 2007. Od počátku programového období do konce roku 2012 musí výše **certifikovaných výdajů, resp. žádostí o platbu zaslaných Evropské komisi dosahovat přibližně 31 %² celkové alokace OP** na programové období 2007–2013. Tohoto limitu čerpání mohou řídicí orgány dosáhnout také s využitím předběžných plateb, příp. ročních závazků velkých projektů předložených EK ke schválení. Blíže tyto nástroje, které je možné využít při plnění pravidla n+3 / n+2, přibližují následující řádky.

Nástroje ke snížení rizika automatického zrušení závazku

V případě hrozby nenaplnění pravidla n+3 / n+2 mohou být za účelem snížení rizika automatického zrušení závazku využity tzv. **předběžné platby** (zálohy). Jedná se o finanční prostředky, které poskytla Evropská komise České republice pro každý OP³ na počátku programového období. S ohledem na nastavení programového období MMR-NOK doporučuje ponechat možnost jejich případného využití na rok 2013, tj. rok, kdy dojde k souběhu pravidla n+3 pro alokaci 2010

¹ Hranice se dle OP mírně odlišují, u některých OP činí 15,0 %, u jiných 15,1 % a u pražských operačních programů 16,0 %.

² Hranice se dle OP mírně odlišují, pohybují se v intervalu 29,5–32,2 %. Výjimku představuje OP TP, u kterého hranice dosahuje 39,1 % pro cíl 1 a 40,9 % pro cíl 2, důvodem je změna výše celkové alokace OP.

³ Výše předběžných plateb se liší podle typu fondu EU, ze kterého je realizace daného OP spolufinancována: pro SF (tj. ERDF ESF) činí výše předběžné platby 9 % celkové alokace 2007–2013 a pro FS 10,5 % celkové alokace 2007–2013.

a pravidla n+2 pro alokaci 2011, tedy kdy jednotlivé OP musí mít certifikovány výdaje ve výši přibližně 64 % celkové alokace OP. Nicméně způsob implementace každého OP, resp. využití předběžných plateb je plně v gesci a odpovědnosti řídicího orgánu OP.

Dalším nástrojem, který mohou některé OP využít za účelem splnění pravidla n+3 / n+2, je specifický výpočet naplnění tohoto pravidla při realizaci **velkých projektů**. V tomto případě je možné alokaci operačního programu, který implementuje část své alokace prostřednictvím velkých projektů, ponížít o roční rozpočtové závazky těch velkých projektů, které byly předloženy členským státem ke schválení Evropské komisi a současně splňují požadavky dle čl. 40 Obecného nařízení (čl. 94 Obecného nařízení), a tím snížit limit čerpání v daném roce implementace. Rozpočtové závazky velkých projektů, pomocí kterých došlo k ponížení limitu pro splnění pravidla n+3 / n+2, je nutné vyčerpat do tří / dvou let od vydání Rozhodnutí.

Ve snaze předejít automatickému zrušení závazku nejen v roce 2011, ale zejména v příštích letech implementace (zvláště v roce 2013 z výše uvedených důvodů), je nezbytné zaměřit se na hodnocení stavu čerpání jednotlivých OP v delším časovém horizontu. Důležité jsou také informace o predikcích stavu čerpání OP v nejbližších letech a zvláště také vyhodnocení plnění stanovených predikcí.

Parametry sledování

Plnění pravidla n+3 / n+2 je sledováno dle následujících kritérií:

- v EUR (rozpočtové závazky jsou přijímány v EUR, ve stejné měně také probíhají certifikace výdajů)
- za zdroje EU (tj. ESF, ERDF a FS; na národní zdroje se automatické zrušení závazku nevztahuje)
- na úrovni OP (rozpočtové závazky ze zdrojů EU se přijímají na OP, pravidlo n+3 / n+2 se tedy vztahuje na alokaci jednotlivých OP na daný rok)
- na úrovni fondů (u vícefondových OP, tj. OP Doprava a OP Životní prostředí)
- na úrovni cílů (u vícetímových OP, tj. OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Lidské zdroje a zaměstnanost, Integrovaný OP a OP Technická pomoc).

Změna nařízení Rady ES č. 1083/2006

Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 539/2010 z 16. června 2010 byla schválena změna Obecného nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 spočívající ve **zrušení pravidla n+3 pro alokaci roku 2007** (novela čl. 93 Obecného nařízení). Rozpočtový závazek na rok 2007 byl rovnoměrně rozdělen do šesti následujících let programového období.

Pro ČR je zásadní skutečnost, že dle stanoviska DG Regio⁴ se nově platné podmínky vztahují také na OP Výzkum a vývoj pro inovace.

⁴ Generální ředitelství Evropské komise pro regionální politiku, které je správcem Kohezní politiky EU.

Stav plnění limitu čerpání v roce 2012

Dle pravidla n+3 pro alokaci 2008 (včetně 1/6 alokace 2007) a pravidla n+3 pro alokaci 2009 (včetně 1/6 alokace 2007) musí objem certifikovaných výdajů a žádostí o platbu zaslaných EK za operační program dosahovat **minimálně 31 % celkové alokace OP⁵**, resp. celkové alokace OP z fondu či v rámci cíle, ve kterém je realizován. Tohoto limitu čerpání řídicí orgány mohou dosáhnout také s využitím předběžných plateb, příp. ročních závazků velkých projektů předložených EK ke schválení. Následuje přehled operačních programů dle způsobu plnění limitu čerpání v roce 2012.

Operační programy, které již nyní splňují limit čerpání v roce 2012 **bez využití předběžných plateb**:

- OP Doprava (ERDF)
- ROP Jihovýchod
- ROP Střední Morava
- ROP Severovýchod
- ROP Jihozápad
- ROP Střední Čechy
- OP Přeshraniční spolupráce Česká republika–Polsko

Všechny tyto operační programy mají certifikováno více než 31 % celkové alokace OP, resp. celkové alokace OP z fondu či v rámci cíle, ve kterém jsou realizovány. Stav čerpání těchto OP dosáhl nebo převyšil potřebnou hranici pro splnění limitu čerpání v roce 2012.

Operační programy, které aktuálně splňují limit čerpání v roce 2012 **se započítáním předběžných plateb**:

- OP Lidské zdroje pro zaměstnanost (cíl 1)
- ROP Severozápad
- ROP Moravskoslezsko
- ROP OP Praha–Adaptabilita

U těchto OP lze usuzovat, že s pokrokem v realizaci v průběhu tohoto roku se postupně bude snižovat význam předběžných plateb na plnění limitu čerpání v roce 2012.

⁵ Hranice se dle OP mírně odlišují, pohybují se v intervalu 29,5–32,2 %. Výjimku představuje OP TP, u kterého hranice dosahuje 39,1 % pro cíl 1 a 40,9 % pro cíl 2, důvodem je změna výše celkové alokace OP.

Operační programy, které aktuálně splňují limit čerpání v roce 2012 s **využitím ročních závazků velkých projektů předložených Evropské komisi ke schválení a současně předběžných plateb:**

OP Doprava (FS)

OP Výzkum a vývoj pro inovace

Ostatní operační programy dle aktuálního stavu čerpání k 3. únoru 2012 zatím nedosahují potřebného limitu čerpání v roce 2012. Nicméně lze předpokládat, že s pokrokem v realizaci v průběhu tohoto roku budou dosahovat potřebného limitu čerpání, příp. s využitím některého z relevantních nástrojů.

MMR-NOK vývoj stavu čerpání finančních prostředků ve vztahu k pravidlu $n+3 / n+2$ pravidelně sleduje a vyhodnocuje. S ohledem na dosavadní stav čerpání vůči pravidlu $n+3 / n+2$ MMR-NOK vede s některými operačními programy tzv. **zesílené řízení rizik**. Cílem této koordinační aktivity je ve spolupráci s představiteli řídicích orgánů OP identifikovat rizika implementace OP a nastavit opatření vedoucí k jejich eliminaci.

V rámci implementace NSRR a jednotlivých OP MMR-NOK realizuje také další koordinační aktivity za účelem předejít automatickému zrušení závazku.

Podrobnější informace o stavu čerpání všech operačních programů dle fondů a cílů nabízí tabulka č. 1 a graf č. 1.

Tab. 1 – Stav čerpání finančních prostředků jednotlivých OP (příspěvek Společenství, EUR)

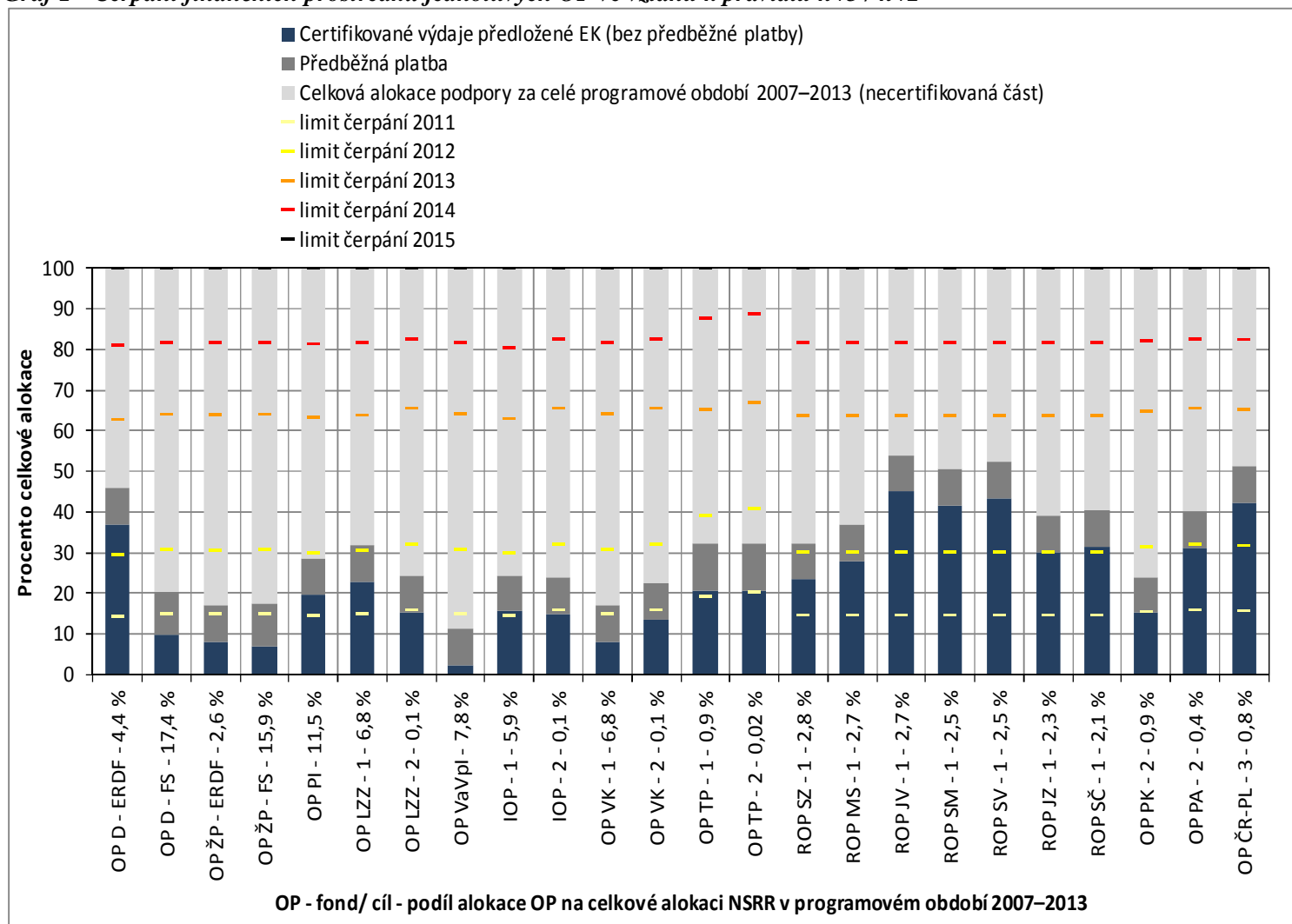
OP	Fond	Cíl	Alokace podpory z fondů EU 2007–2013	Prostředky v souhrnných žádostech zaúčtovaných PCO		Certifikované výdaje předložené EK (bez předběžných plateb)		Předběžné platby z EK ¹	
				od počátku období		od počátku období			
			mil. EUR	mil. EUR	%	mil. EUR	%	mil. EUR	%
a	b	b/a	c	c/a	d	d/a			
OP D	ERDF	1	1 217,9	596,6	49,0	447,4	36,7	105,3	9,0
	FS		4 603,6	977,1	21,2	449,7	9,8	483,4	10,5
OP ŽP	ERDF	1	702,5	127,2	18,1	57,2	8,1	63,2	9,0
	FS		4 215,4	784,1	18,6	296,4	7,0	442,6	10,5
OP PI	ERDF	1	3 120,7	738,9	23,7	615,1	19,7	273,7	9,0
OP LZZ	ESF	1	1 825,1	453,6	24,9	420,2	23,0	163,1	9,0
		2	25,6	4,1	16,2	3,9	15,4	2,3	9,0
OP VaVpl	ERDF	1	2 070,7	67,0	3,2	48,0	2,32	186,4	9,0
IOP	ERDF	1	1 591,4	297,3	18,7	246,7	15,5	139,8	9,0
		2	29,4	4,4	15,1	4,4	15,0	2,6	9,0
OP VK	ESF	1	1 811,8	233,3	12,9	149,4	8,2	163,1	9,0
		2	16,9	3,0	17,7	2,3	13,4	1,5	9,0
OP TP	ERDF	1	191,8	43,6	22,7	39,7	20,7	21,9	9,0
		2	3,1	0,7	22,7	0,6	20,7	0,4	9,0
ROP SZ	ERDF	1	762,8	314,7	41,3	179,7	23,6	67,1	9,0
ROP MS	ERDF	1	732,3	245,0	33,5	204,6	27,9	64,4	9,0
ROP JV	ERDF	1	720,4	354,1	49,2	325,4	45,2	63,4	9,0
ROP SM	ERDF	1	672,2	313,9	46,7	280,7	41,8	59,2	9,0
ROP SV	ERDF	1	671,3	332,0	49,5	291,1	43,4	59,1	9,0
ROP JZ	ERDF	1	633,7	250,8	39,6	191,2	30,2	55,8	9,0
ROP SČ	ERDF	1	571,7	206,7	36,2	180,8	31,6	50,3	9,0
OP PK	ERDF	2	241,2	69,8	28,9	36,7	15,2	21,1	9,0
OP PA	ESF	2	108,4	41,4	38,2	33,8	31,2	9,8	9,0
OP PS ČR-PL	ERDF	3	219,5	101,8	46,4	93,2	42,5	19,8	9,0

Poznámka:

¹ Výše předběžné platby odpovídá procentu celkové alokace OP před revizemi OP na konci roku 2011.

Zdroj: MSC2007 – 3. 2. 2012

Graf 1 - Čerpání finančních prostředků jednotlivých OP ve vztahu k pravidlu n+3 / n+2

Zdroj: MSC2007 – 3. 2. 2012

Pozastavení certifikace

Pozastavení procesu certifikace je jedním z faktorů, který může ovlivnit plnění pravidla n+3 / n+2. O pozastavení procesu certifikace rozhoduje Platební a certifikační orgán na základě podezření na nesrovnalost v procesu administrace projektů a implementace OP.

Jedná se o administrativní proces, který je součástí kontrolního mechanismu, zajišťující transparentní čerpání ze SF / FS. Certifikace je pozastavena do doby přešetření podezření na nesrovnalost a sjednání nápravy.

Aktuálně je proces certifikace pozastaven u OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost a ROP Severozápad.

Tab. 2 – Přehled aktuálně pozastaveného procesu certifikace dle jednotlivých OP ze strany PCO

OP	Řídicí orgán OP	Datum pozastavení certifikace	Datum obnovení certifikace
ROP Severozápad	RR Severozápad	25. 3. 2011	
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	12. 1. 2012	

Zdroj: PCO – 3. 2. 2012

Doposud byl proces certifikace pozastaven u operačních programů, které jsou uvedeny v tabulce č. 3.

Tab. 3 – Přehled pozastaveného procesu certifikace dle jednotlivých OP ze strany PCO

OP	Řídicí orgán OP	Datum pozastavení certifikace	Datum obnovení certifikace
ROP Jihozápad	RR Jihozápad	12. 1. 2010	8. 9. 2011 ³
OP Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí	22. 12. 2010	3. 10. 2011 ²
OP Výzkum a vývoj pro inovace	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	22. 12. 2010	15. 4. 2011 ¹
OP Podnikání a inovace	Ministerstvo průmyslu a obchodu	21. 3. 2011	6. 10. 2011 ⁴

Poznámka:

1 Po obnovení certifikace v dubnu 2011 již tato byla dokončena a žádost o platbu byla do EK odeslána dne 3. 6. 2011.

2 Dokončení této certifikace je podmíněno obdržetím dopisu EK o obnovení plateb pro tento program.

3 Obnovená certifikace v září 2011 byla dokončena a žádost o platbu byla do EK odeslána dne 2. 12. 2011.

4 Obnovená certifikace v říjnu 2011 byla dokončena a žádost o platbu byla do EK odeslána dne 22. 11. 2011.

Zdroj: PCO – 3. 2. 2012

